

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske pet-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ustavoverci in mi.

Mnogo napak in slabostij se more očitati avstrijskim Slovanom, ali jedne kreposti jim tudi najzagrizenejši sovražnik ne bode odrek: vstrajnosti in žilavosti. Teh lastnostij celó niso zgubili v dobi Auerspergovega vladanja, katera je bila vendar v vsakem oziru Slovanom tako neugodna in nemila. Komaj so se pod novim ministerstvom vsaj nekoliko oddahnili od silnega pritiska, uže jih vidimo z novim pogumom stopati na borišče in hujše nego kedaj vnel se je stari boj za naš obstanek in za prirojeno nam pravo. Nij dakle čuda, da se naši ustavoverni nasprotniki tem ljutejše branijo proti napredujočemu Slovanstvu, čem bolje slutijo, da se jim počasi umikajo tla pod nogami, da se jim ruši poslopje, sezidano po brezobzirnosti in krivici. V tej svoji jezi pa poslužujejo se strastno vsakega sredstva ter se ne sramujejo nobednega orožja. Kakor so po svojem krivično sestavljenem volilnem redu kazali princip ljudskega zastopa, kakor dan za dnevom po svojih velikih dnevnikih pačijo javno mnenje, tako jih tudi nij sram, skrunjati znanost, katera bi vendar vsakemu omikancu imela sveta biti, ter z drzno rokó v lice biti zgodovinske resnice. Kdor se hoče do dobrega o tem prepričati, čita naj pazljivo članke, katere je prvi organ ustavovercev, „N. Fr. Pr.“, nedavno prinašal pod naslovom: „Die Grundsätze der Politik der habsburgischen Kaiser.“ Zanimivi so ti članki v dvojnem oziru. Prvič, ker nam jasno kažejo — in iz tega se zlasti mlajšim narodnjakom ne more dovolj priporočati v predudarek — da našim „liberalnim“ nasprotnikom v tem hipu vse navidezno hinavsko nav-

dušenje za svobodna načela mineva, kakor hitro se govori o Slovanih, da jim je potem tudi najbolj razvpiti reakcionar, nazadnjak prav po vseči, ako le na Slované pritiska in da se naposled hyperliberalni Tartuffe od „N. Fr. Pr.“ baš tako lahko navdušuje za Ferdinanda II. kakor kakšen klerikalni pisatelj à la Hurter le zaradi tega, ker je težka roka tega vladarja tudi češkemu in slovenskemu življu v Avstriji vsekala smrtnih ran. Zanimajo nas ti članki tudi v drugem oziru, ker so očividno pisani ad captandam benevolentiam višjih krogov, katerim hočejo dokazati, da ga nij blagostanja za Avstrijo brez nemške hegemonije ter da so Nemci naše državi od nekdaj bili temeljni kamen in najmočnejši steter.

Po mislih ustavoverne te gospode ima zatorej vsakemu državniku glavna naloga biti, da ohrani nemško nadvladavanje nad drugimi narodi naše državne polovice. Po tej teoriji je Nemec jedini ustanovitelj in branitelj našega carstva. Malo jih skrbi, da se zgodovina ne strinja z enakimi trditvami; ne gledajo na brezštevilna bojišča, po katerih so slovanski vojaki curkoma prelivali svojo kri za to državo, ne ozirajo se na neštete hekatombe, katere je avstrijsko Slovanstvo žrtvovalo avstrijske državne ideji. Kar izginilo jim je iz spomina, da so avstrijski Jugoslovani skozi stoletja branili krščanstvo in kulturo proti turškemu navalu, da je Hrvat Zrinski l. 1566 Avstrijo rešil Sulejmanovega napada, ter da bi bil Dunaj sam glavnim mestom kakega turškega pašalika, da mu nijso l. 1683. na pomoč prihiteli Poljaci s svojim junaškim kraljem. Še manje pa se domisljuje, da so Marijo Terezijo v avstrijske naslednje vojski sovražnikom otele večidel srbske in hrvatske čete ter da je l. 1848, ko sta se upirala Vlah in Magjar, ko je Nemec škilil v svoj Frankobrod, le slovanska kri bila dragoceni cement, kateri je obvaroval razpadajoče državno poslopje popolnega pogina! Precej je treba drznosti, da se zamolče ali zanjajo tako jasna zgodovinska fakta!

Ker pa sami čutijo ničevost svojih argumentov, sklicujó se naši ustavoverci in mejnjimi tudi omenjenih člankov pisatelj na veljavno avtoriteto cesarice Marije Terezije, češ, da je ta velika vladarica, stvariteljica avstrijske moderne države, uže uvajala načelo nemške hegemonije. In vendar vedó ti hinavci boljše nego mi, da slavna cesarica naše narodnosti nikoli nij mogla nasprotovati, ker takrat narodnih terjatev niti bilo nij, ker so bili Čehi še popolnem potrti po osodnej premembi l. 1620 in ker se Slovenci še nijso zdramili iz stoletnega smrtnega spanja. Dobro vedó, da se je Marija Terezija le borila z ostanki srednjeveških razmer in naprav, s fevdalstvom, s tem proizvodom germanskega duha, kateri se je le iz Nemčije utihotapil k Slovanom ter da mej denašnje češko narodno stranko in mej onimi kavalirji na Češkem, ki so se l. 1741 klanjali bavarskemu Karlu Albrehtu, nij več podobnosti nego mej sedanjo ustavoverno opozicijo in onimi nemško-avstrijskimi plemenitši, ki so nekda v dunajskem cesarskem gradu se skušali nad stanovitnim Ferdinandom II.

Dvojni naglavni greh očita nam ustavoverna stranka: načelo ravnopravnosti vseh narodov, za katero se borimo in princip samouprave, ki jo hočemo uvesti v politični život. Kaj jih briga, lažnjivih prorokov lažnjivih bližnjih mest; Grkinjo opazovali smo jedno izredno krasno; Rumunkinje Srbkinje, Nemkinje, Italijanke itd. Tu je bilo krasotic vseh mogočih narodnostij, kakor v kaleidoskopu.

Največje oduševljenje je zavladovalo, ko je glasba zasvirala narodni ples „Horo“. Plesočih parov se je zdajci zbralo toliko, kakor pri nobednem drugem plesu; celo starci, kakor na pr. sivolasi mestni župan Trajkov, uplel se je mej veseli krog in je na posebno radost vseh navzočnikov, a posebno kneza, živahno sukal svoje noge.

Okolo polnoči so gostje šli v obedne salone. Tam so se jim servirala odlična jela, najokusnejše napravljena, in točil se je šampanjec. Krasnemu spolu se ve da se je najbolj ustrezalo sè sladčicami, sladoledom itd.

Po končanem odmoru vrtili so se pari še dolgo, do rane zore. Pri delitvi mičnih kotiljonov je bil knez kot dober in marljiv plesalec posebno odlikovan od nežnih rok, in ti kotiljoni bili so poleg onih mnogobrojnih zlatih

Listek.

Sijajni dvorski bal v Sofiji.

Prej nego je odšel knez na Rusko k 25 letnici carja-osvoboditelja, dal je v dvorskih prostorih sijajen bal, h kateremu so bili povabljeni vsi ministri, vsi generalni konzuli in diplomatični agentje evropskih velevladij, vsi načelniki uradov in najvišji uradniki. Ker je mej povabljeni imel čast biti tudi pisatelj teh vrst, zatorej more čitateljem „Sl. Naroda“ to sijajno slavnost opisati malo natančneje.

Dné 31. januarja zvečer je bil kneževski dvor v svoji notranjosti in v predvežji krasno razsvitljen. Okolo 1/2 9. ure začeli so se zbirati povabljeni gostje, katere je sprejemal pri vhodu v goranje dvorane dvorski maršal bar. Riedesel. Gospodje so došli po nekoliko v uniformah, po nekoliko v frakih; gospé so bile v finih bal-skih toaletah. Točno ob 3/4 9. stopi njega visočanstvo knez v spremstvu vojnega ministra generala Parencova in svojih vrlih adjutantov

mej zbrane povabljenice, ter jih vsestrano prijazno pozdravi. Vojaška dvorska glasba zasvira in knez otvori z gospo vojnega ministra plesanje. Dvorana, v katerej se je plesalo, je prav elegantno okrašena, a ima to posebno na sebi, da je zapadno-evropski način okrašenja združen jako okusno z orijentalnim. Poleg krasnih in dragocenih orijentalnih sagov (tepihov) in zastorov vidiš svečnike iz pariških salonov, velika ogledala in prelepe draperije; poleg orijentalnih divanov stojé zopet fotelji po našem načinu, a v kotih postavljeni so namesto peči pravi iztočni „mangali“ t. j. velike posode (vaze), kjer žrjavica tli in toplino razširja. V teh čarobnih prostorih, kjer so še eksotične rastline in cvetice svoj duh razprostirale, vrtil se je elegantni svet bolgarske prestolnice. Knez sam je bil jako često videti mej plesalci; obče je on bil za glavo večji od vsakega plesalca, vitke in krepke rasti

Mej krasnim spolom so bile zastopane Rusinje, žene in hčere tukajšnjih ruskih častnikov in uradnikov; Bolgarke iz Sofije in dru-

Tujci.

27. februarja:

Pri Slonu: Diem, Spitzer iz Dunaja.

Pri Malič: Bos v, Zukowitz, Sturmthal, Siiss,

Ohrstein iz Dunaja. — Karlič iz Gradea. — Nicoli iz Trsta. — Medic iz Kočevja. — Reichl, Nehab, Renker, Pliwa, Singer iz Dunaja. — Kühn iz Gradea. — Pollak iz Trsta.

Kislo zelje na prodaj.

Graščina Rakovnik pri Šentrupertu na Dolenjskem ima okolo

sto in petdeset centov

izvrstnega kislega zelja

na prodaj. Vse natančneje se izve pri graščinskem oskrbnistvu v Rakovniku, pošta: Št. Rupert, Dolenjsko. (n2—)

Najboljši

salónsk premog

in

(44—18)

razkrojena drva

po najnižji ceni pri

A. Debevo, rimska cesta (Gradišče) 19. (n2—)

Ure za zvonike in gradove

izdelane po najboljših iznajdbah od časa ustanov, ljenja tovarne leta 1842., od ne ulitega železa razen mednih tečajev, priporoča s poročtvom po najnižji ceni

Ivan Pogačnik,

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Popravljajo se tu tudi stare ure v zvonikih. — Da se pa nove laglje preskrbijo, dovoljujem plačevanje na obroke. — Cenilnike pošiljam na zahtevanje zastoj. (27—7)

Zahvala in priporočilo.

S tem si jemljem čast, visokemu plemstvu in p. n. občinstvu dostojno ter udano naznaniti, da sem svoj posel predal svojemu bratu, ki je pri meni že skozi več let delaval.

To priliko porabim v to, da se svojim p. n. naročnikom in p. n. gospodom zdravnikom zahvaljujem za zaupanje meni izkazovano ter prosim ob njem, naj se je blagovoli nakloniti tudi mojemu bratu in nasledniku.

Sè spoštovanjem

Viktor pl. Trnkóczy,
lekar.

Ozirajoč se na predstojee naznanilo, usojam se udano javljati, da sem posel prevzel od mojega brata.

Trdil se bodem najmarljivejši, da bom oddajal zmirom najčistejša in najizvrstnejša zdravila — strogo natančno in vestno prirejena — da si zadobim in tudi ohranim zaupanje svojih p. n. naročnikov in p. n. gospodov zdravnikov s točno in solidno postrežbo.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1880.

Sè spoštovanjem

Julij pl. Trnkóczy,
lekar, mestni trg št. 4.

(73—1)

Zoper giht in revmatizem,

da se z njim namaže, je mnogostransko skušeno zdravilo ces. kralj. izklj. priv. Wilhelmov rastlinski sedativ

„BASSORIN“

od

Fran Wilhelma, lekarja v Neunkirchenu,

jedino, katero je visok c. kr. zdravstveni urad preiskal in potem odličilo nj. veličanstvo cesar Fran Josip I. z izključivim privilegijem.

To sredstvo je priredek, kateri, ako se z njim namaže, čini pomirovalno, dobro, olajšujoče v slabosti na živcih, bolečinah na živcih, živčnih boleznih, telesni slabosti, revmatičnem živčnem trganju po udih, zoper revmatizem, trganje po udih, bolečine v mišicah, zoper bolečine na obrazu in po udih, giht, revmatizem, glavobol, omotico, šumenje po ušesih, bolečine v križi, zoper slabost udov, posebno pri dolgem potovanju (vojakom, gozdarjem) zoper zbadanje ob straneh, nervozne bolezni vsake vrste, tudi zoper zastarel revmatizem.

Jedna bučica z zdravniškim navodom stane 1 gl. a. v. Za kolek in zavoj 20 kr. posébe.

Prodaje tudi:

(526—8)

V Ljubljani: Peter Lassnik.

Ogersko-francosko zavarovalno delniško društvo

(Franco-Hongroise)

z delniškim kapitalom

8 milijonov gold. v zlatu ali 20 milijonov frankov,

na katere je 4 milijone gold. v zlatu ali 10 milijonov frankov

v gotovini vplačano in deloma v prioritetnih od države garantiranih obligacijah, kakor tudi v drugih sekuritetah, deloma tudi pri prvih deželnih denarnih zavodih s kratko odpovedjo naloženo, je v celey avstro-ogerske državi svoje delovanje uže pričelo, ter

zavaruje

1. zoper škodo po ognji, streli, ter eksploziji po sopuhu in plinu.
2. proti chômage, to je, škodo po odvzetji dela ali izgubitvi dohodkov vsled požara in eksploziranja.
3. zoper škodo po toči.
4. če se je zrkalo utrla.
5. zoper škodo pri prevažanju po suhem in po vodi.

6. na valore, to je, pošiljatve vrednostnih papirjev vsake vrste, gotov denar itd. s pošto po suhem in po morji.
7. na človeško življenje, na glavnice sè anticipativnim vplačanjem zavarovane svote ali brez njega, na rente in pokojnino, kar se plača po smrti ali ob življenji zavarovanca, tako tudi na balo.

Znatna delniška glavnica družbena daje zavarovancem popolno poročstvo, da bode družba izpolnjevala prevzete dolžnosti. Družba se bode trudila sè strogo pravičnim postopanjem, s točnim in koulantnim izvrševanjem in izplačevanjem vsake škode opravičiti si zaupanje p. n. občinstva, ter bode onim, ki se hoté zavarovati, dovolila vse poboljške, ki se strinjajo z načeli na takej podlogi delujoče družbe. Ponudbe v zavarovanje sprejema in vse po želji razjasnjuje podpisano glavno zastopništvo, glavna zastopništva v provinciji in tudi posebna zastopstva v vseh večjih mestih dežele.

V Gradci, dne 15. februarja 1880.

(59—2)

Glavno zastopstvo za Štajersko, Koroško in Kranjsko
v GRADCI, Radetzky-Strasse Nr. 8.

vega liberalizma, vajeih o vsakej priliki zlorabljati besedo „svobode“, da se le-ta brez ravnopravnosti in avtonomije niti misliti ne more, ker sta ta dva pojma pogoj in podlaga političnej prostosti! Ali zastoj je njih nasprotovanje, brezuspešen njih upor! Mislečemu opazovalcu kaže povestnica, da človeštvo navzlic vsem zaprekam, navzlic začasnemu in navideznemu omaganju in otrpnenju vendar le zmagovalno napreduje; a gibalo, ki nas vedno sili naprej ter nas ohranjuje na pravem poti, so one velike, svet pretresujoče ideje, katere se porajajo tekom stoletij, božanstva duh, brez katerega bi ocean človečanstva bil gnjilim barjem, zaléga gnjusne golazni. Kakor je v 16. in 17. veku misel verske svobode navdajala duhove, kakor so v 18. stoletju najblažja srca se vnemala za dostojanstvo in ravnopravnost posameznega človeka, tako se je v našem veku ideja narodnosti zmagovalno razširjala po vsem omikanem svetu. Nij je ustvaril posameznik, ni Napoleon III. niti nobeden drug državnik — vzdignila se je namreč iz globin zgodovinskega življenja in kakor je versko nasprotje utihnilo še le potem, ko je bilo načelo verske potrpljivosti povsod pripoznano in uresničeno, tako tudi narodno vprašanje kljub pritisku in zvijačam ustavovskih sofistov ne bode preje ponehalo, dokler se dejansko ne izvede načelo národne ravnopravnosti.

Ako pa avstrijski Slovani nikdar ne bomo nehali terjati svoje narodno pravo, tudi svojih nazorov o samoupravi nikoli ne bomo zatajevali. Tega nam ne dovoljuje niti nazori o visokosti državnega poklica. Če ima namreč država namen, da svojim udom, posameznikom in celoti, ustvarja pogoje telesnega in duševnega napredka, katerih si posameznik preskrbeti ne more — kako bi se dal doseči ta namen, ako se neizmerni delokrog izroča peščici vladnih organov, ako se tega dela ne loti ves narod? Če je država poklicana, etično povzdigniti človeka, kako bode zadostovala temu poklicu, če se dotični apatično odteguje sodelovanju? Brez samouprave je zatorej tudi najsvobodnejša ustava le votla fraza, ničvredna stvar, goli humbugi kjerkoli se narod ne izobražuje načinom avtonomije, tam se nahaja mej ljudstvom politična nezrellost, v parlamentarnem zastopu prazna doktrina, po uradih birokratična domišljavost in prevzetna nevednost.

zvezd in križcev, katere je sprejel od evropskih dvorov, videti prav zanimivi.

Plesali so se tudi razni plesi drugih narodov, h katerim je glasba igrala dotične narodne komade. Gledé glasbe mora se sploh reči, da je pod vodstvom kapelnika — nekega Čeha — vrlo napredovala, in bi mogla v vsakem največjem mestu nastopiti s pohvalnim vspehom.

Sploh je človek pri takej sijajnosti pozabil, da je v orijentu, ter se je čutil kakor na kakem pariškem ali beškem aristokratskem balu.

Po dovršenej zabavi se je knez z vsakim odhajajočih prijazno poslovil, podavši mu rokó.

A ko sem stopil pod milo nebo, na katerem je uže jutranja zora svitala v vsej svojej orijentalске krasoti, spomnil sem se, da nijsem v zapadnem delu Europe, in ob jednom mi je prešinila glavo misel: kdo je pa še pred par leti tukaj okolo — „plesal“?

Tempora mutantur . . . !

A. Bezenšek.

Saj ponuja onim, ki hočejo mnogovrstnost narodnega življenja zadušiti v tesnih oblikah centralizacije, povestnica tudi v tem oziru podučljivih izgledeov na izbéro. Nikjer se nij večjim talentom in sijajnejšim vspehom centralizovalo nego na Francoskem v dóbi Ljudevita XIV. in vendar so bili nasledki tej velikanskej sistemi: spridenost in ubožstvo, propad plemstva in naroda, ter pogin monarhije, katero sta vladala razuzdani dvor, ter ona napuhena birokracija, koja originalni stari Mirabeu (slavnemu državniku sorodnik) zaničljivo imenuje: „la canaille plumiére“.

Kdo da bode sedaj zmagal v srditem boji, nemški ustavoverec zastopajoč hegemonijo svojega plemena in centralizacijo, ali Slovan, boreč se za ravnopravnost in samoupravo národov — tega v sedanjem kritičnem položaji pač še nikdo ne bi znal povedati. Močen je protivnik, ter boja vaje in lahko se zgodi, da se nam Slovanom zopet uniči up na boljše bodočnost. Toda v tem slučaju se bomo le še trdnješe poprijeli teh idej in prepričal se bode sovražni svet, da avstrijskemu Slovanu še nijso izginile najboljše njega kreposti: vstrajnost in žilavost.

Fr. Š.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. marca.

Obertski odsek državnega zbora je sprejel 28. m. m. predlog, da se posvetovanja o noveli k obrtskemu zakonu prenehajo toliko časa, da pododsek izjavi, po katerih načelih naj se vrši revizija obrtskega reda.

Davkovski odsek je v soboto posvetoval se o zakonu gledé obdačenja žganjarij; navedlo se je raznih premislekov zoper to, da bi žganjarije (pivnice) plačevale davek, kajti s tem bi se pijančevanju nič mejá ne postavilo, ker bi žganje s tem ne postalo še dražje. Odsek je sprejel potem vladno predlogo tega zakona za podlogo špeciálnej debati.

Ustavoverni dunajski listi so sila veliko govorili v zadnjem časi o razporu v češkem klubu, ki je baje nastal mej poslanci s Češkega in Moravskega zaradi tega, ker so se moravski poslanci ločili od desnice pri glasovanju o zemljiškega davka noveli. Centralisti so škodoželjno veselili se in kazali na avtonomistiško stranko, da mora vsled notranjega nesporazumljenja razpasti. Ta njih želja se nij obistinila; nasprotno pa se razpor, ki se lje pričel mej centralisti liberalnega in fortšritlerskega kluba pri glasovanju o vojaškej postavi, nij samo polegel, nego še zmirom raste ter se je poostiril zdaj posebno, ko je fortšritlerski klub na zahtevanje trgovskega ministra Korba volil svoje zastopnike v konferenco za posvetovanje o trgovinskej pogodbi z Nemčijo in Srbijo, liberalni klub pa je dal ministru na prosto voljo. Naj izmej njegovih udov k posvetovanju pozove, katere hoče. Liberalci očitajo tedaj fortšritlerjem, da némajo političkih in ustavnih načel.

„Pokrok“ poroča 28. t. m.: Denes je šla deputacija češkega kluba, gg. Rieger, Jireček in Šrom k naučnemu ministru zavolj učnih zavodov na Češkem in Moravskem.

Vnanje države.

Peterburgski dopisnik „P. Corr.“ opisuje ruske nihiliste tako-le: Nihilisti se ne naslanjajo niti na ruskega delavca niti na ruskega kmeta, ki nikakor nehoče poslušati rovárskega ščuvanja. Privrženi te stranke so duševni unesrečenci, ki so se na poti svojega izobraževanja spotaknili, ter iz obupnosti pred svojo bodočnostjo vrgli se v naročje nihilizmu. Tako se tudi oni motijo, ki mené, da so nihilisti mnogobrojni; nasprotno, prav malo jih je. A svojo moč dobivajo iz svoje čudovite organizacije, iz svojega poguma in vstrajnosti svoje.

Grof Loris-Melikov je izdal proglas na vse prebivalce v Peterburgu, naznanjajoč,

da bode uvel obsežne naredbe v zatrenje nihilistiškega rovarstva. Pravi, da bode vse zločine najostreje kaznoval, a da se zanaša na poštene ljudi, kojih interese hoče varovati. O grofu Melikovem pišejo angleški in nemški listi strašno bedasto, jezeči se nad ruskim carjem, ki je jednemu samemu človeku predal najvišjo in neomejeno oblast. „Daily Telegraph“ piše, da je ruska revolucija dozorela, ne more se je nič več zatreti; „Standard“ meni, da Melikov carstvu ne bode nič koristil in dostavlja, da mora biti ta slavní general — postranski sin carjev. Pravi, da panslavistiška stranka na Ruskem je zdaj prišla na vrhunec svoje moči; „Times“ pa pišo: Naj bodo uzroki nezadovoljstva na Ruskem kakersni koli, postalo je vendar tako, da se zdaj mora zatreti; čisto prav je, — nadaljuje navedeni list — da je car zgrabil bika za rogé, ter da hoče političko ule izžgati. Dunajski židovski listi pa po svojej navadi psujejo na Rusijo in grofa Melikova, na „policaja“, kakor se lepo izraža „N. Fr. Pr.“

Bismark je zbolel, ne more ni hoditi ni stati, ne more tedaj v „rajhstag“, kjer se bode pričelo posvetovanje o povekšanji nemške armade. A v Berlin je prišel, ter bode nemškega kancelarja zastopal v „rajhstagu“ knez Hohenlohe, nemški poslanec v Parizu.

Iz vida se ne sme pustiti ščuvajsko pisanje nemške „Norddeutsche Allg. Zeitung“-e, ki hoče zdaj tudi Avstrijo nahujskati na Rusijo, ker pravi v najnovejšem članku: „Panslavistiška prizadevanja, ako zmorejo, pomenijo razrušenje avstro-ogerske države. Dolžnost Nemčije in politika Bismarkova pa je, da se to zabrani; ruski državniki nijso prijatelji Nemčiji.“

Grška je vsa dogovarjanja s Turčijo opustila, ter kliče evropske vlasti na pomoč, da bodo te posredovale v grško-turškem mejnem vprašanju.

V francoskem senatu se je pričela in se nadaljuje debata o Ferryjevem naučnem zakonu. Zoper zakon sta do zdaj govorila Chesnelong in Lavernière, za zakon pa Pelletan in Ronjat. Jules Simon je, govoreč zoper novi naučni zakon, dejal, da namerava ta zatreti versko in svobodo vesti.

Gledé Hartman na je pričela francoska vlada redno preiskavo in vladni listi poročajo, da se bode ta aféra v zadovoljstvo obeh držav rešila. Radikalci so zoper to, da bi se Hartmann izročil ruskej vladi.

Madridska prizivna sodnija je potrdila obsodbo na smrt, kakor jo je izrekla sodnija prve stopinje zoper znanega Gonzaleza Otero, kateri je pred kacimi tremi meseci poskušal — kakor znano — ustreliti kraljeva novoročenca španjska.

Angleška hoče Afganistan razdeliti: Herat in Seistan naj bi dobila Perzija, južni Afganistan in iztočni naj bosta posebni državi pod angleškim varstvom, Anglija pa zase pridrži doline Kurum, Kost in Keyber z Djelalabadom, in ako bi vse tako šlo, kakor hoče in želi Anglija, prišel bi naj tudi Mrv pod angleško gospodstvo.

Dopisi.

Iz Dolenjevasi pri Ribnici 26. feb. [Izv. dop.] Povsod uže napreduje dandenes in tudi naš kraj nij nazadnjašk, nego so njega prebivalci sprejemljivi za vse koristne in potrebne naprave, katere nam je prinesel novejši čas. To se je osobito pokazalo s tem, da se je pri nas ustanovila požarna straža, se ve, ne taka, kakršno imajo velika mesta, nego takšna kakor je mogoča v naših razmerah. Da se je ta lepa misel tudi srečno izvedla, imamo se zahvaliti vsi posestniki občine dolenjevaske in oni iz bližnje sosednje občine največ sedanjemu gospodu stotniku prostovoljne požarne brambe, kateremu bodi slava in čast!

Kakor je pri vsacem drugem društvu želeli, da se vspešno razvija, takó naj bi tudi naša požarna straža vedno se krepila, in zatorej bodi

toplo priporočena vsakemu, kateri se briga ne samo o svojem temveč tudi o blagostanji svojega soseda in vsega kraja, v katerem živi. Pristopite dakle, prijatelji in neprijatelji, k temu društvu in naj vas od družabništva ne odganjajo nobedne osobne razmere. Res, dovolj je taci, ki mislijo: čemu nam to društvo, ker je tukaj itak že skoraj vsak zavarovan. Toda taki naj pomislijo, da, če tudi pogorelec dobode nagrado od banke, pri kateri se je zavaroval, nij mu to nikakor v dobiček, in je vsak požar vselej in vsegdar vsakomu zgolj na škodo! Upati je dakle, da bodo, brez ugovorov in izgovorov, k naši požarneji straži pristopili kot udje vsi posestniki brez izjeme kajti baš pri taci napravah velja izvrševati prav po besedah izrek našega svetlega vladarja, kateri slóve: delajmo z združenimi močmi.

Domače stvari.

— (Dijaških ustanov) je za drugo poluletje v Ljubljani razpisanih štirinajst. Kdor želi kaj natančnejšega o njih izvedeti, čitaj tukajšnjega uradnega lista „L. Ztg.“ razglas v številki od petka dné 27. m. m. ali tudi od ponedeljka dné 1. marca.

— (Iz Vojnika) se nam dné 28. febr. piše: Denes nas je zapustil polkovni zdravnik g. dr. Karel Vrečar, iskren Slovan in podpiratelj slovenske reči, ter je po poldrugoletnem odpustu kojega je preživel tukaj pri svojih roditeljih, odpotoval na svojo novo štacijo v Celovec. — Zaostali mu kliče mo srčen: „Mnogaja leta!“

— (Iz Preserja) se nam piše dné 29. m. m.: Pri zadnji občinski volitvi je bil izvoljen za župana Jože Petelin iz Preserja, in za svetovalce Lovro Smolè iz Kámnika, Miha Škodlar z Brega, ter Valentin Debevec iz Rakitne.

— (Dramatično predstavo) napravi kámeniška čitalnica v nedeljo dné 7. marca 1880 na korist stradaljočim na Notranjskem. Igrala se bode: „Požigalčeva hči“, resna igra v petih dejanjih. Ustoppina navadna, večji darovi sprejemajo se hvaležno. Začetek ob 7¹/₂ uri zvečer. K tej „Besedi“ prav uljudno vabi odbor.

— (Narodno veselico) napravi Sežanska čitalnica dné 14. marca t. l. v dvorani p. n. gospoda viteza pl. Skaramanga za siromake na Primorskem. Spored: 1. Godba. 2. Govor. 3. Igra: „Dva stara vojaka“. 4. Tombola. Mej točkami petje in godba. Začetek ob 7¹/₂ uri zvečer. Ustoppina 50 kr. za osobo. — Kdor več dá, temu — hvala! Odbor.

— (Zadušila) se je 70 letna gостаška Ana Vraničar v Slamnej vasi blizu Metlike na Dolenjskem. Nesrečna starka, katera se je bala mraza, je vzela zvečer dné 12. m. m. v svojo spalnico pisker živega oglja, in družega jutra so jo ondi našli na tléh ležečo uže mrtvo. Vedno ponavljajoča se takšna zadušenja naj bi si vendar ljudje po kmetih jemali na vzgled in opuščali slabo navado, katera je uže marsikoga stala življenje, da se ne grejejo z žerjavico in da je ne nosijo v loncih zvečer v svoje spalnice.

— (V skednji se je obesil) minoli četrtek preko 60 let imejoči zakotnik Andrej Šohta iz Sela poleg Vranskega na Štajerskem. Ker je nepredvidni mož bil izročil svoje posestvo preskoraj mlajšim svojim potomcem, privoščili mu nijso ti niti vsakdanje potrebne hrane. Zatorej je najbrž srdit zbog slabega ravnanja

novih gospodarjev z njim obupen starec vzel si život.

— („Upoznajmo se.“) Pod tem naslovom je izšla v Zagrebu brošura od znanega dobrotnika bosenske raji Ilije Guteše. Cena knjižici, — o kateri čemo še govoriti — je 30 novč. in dobiva se pri pisatelji ali pa v knjigotržnici Mučnjak-Senftlebenovej v Zagrebu. Ves dohodek je namenjen bosenskim siromakom, zatorej naj bi si jo naročali tudi Slovenci, kateri sploh radi podpirajo takšna blaga in človekoljubna podjetja.

Razne vesti.

* (O strahovitem požaru) se zopet poroča iz Solnograda. Vnela se je namreč dné 26. m. m. iz neznanih vzrokov hiša Schwarzenbergova. Požarna straža je sicer brzo prišla gasiti, vendar je ogenj v zadnjem delu posegel uže v vse četiri nadstropja. Prebivalci se po stopnjicah doli nijso mogli več rešiti, dim je uže napolnil vse sobe, iz katerih se je čul krik nesrečnih, ki se nijso vedeli nikamor obrniti. Ognjegasilci so takoj nastavili lestvice in srečno rešili iz tretjega nadstropja tri ljudi. Lastnik hiše se je rešil s tem, da se je po rjuhi spuстил doli iz drugega nadstropja na majheno streho svoje prodajalnice in od tam na tlak. Ljudje v četrtem nadstropju so splezali na streho in od tod v sosednje hiše. Pet ljudi pa je našlo smrt v ognji. V tretjem nadstropju so se namreč udušili v sobi poštni oficijal F., soproga mu in njega mlajši sinek. Vsi so bili napravljeni, ter se je kazalo, da so hoteli ubegniti, a jih je mej tem dim udušil. V četrtem nadstropju pa sta zgorela neki črevljar in gospodarjeva kuharica. Da je toliko ljudi uнесrečilo, uzrok temu je, ker je požar nastal ob 4. uri zjutraj.

* (Gostje od severa.) Hrvatskim „Narodnim Novinam“ se poroča iz Varaždina, da so vsled letošnje hude zime priplazile se do hiš in tam ropale take zveri, ki sicer nigdar ne pridejo do obljudenih krajev; na dalje, da so prihajale na Hrvatsko take tice, ki se navadno drže samo polarnega severa in samo ob hudem mrazu pridejo do 50. st. severne širine. Dné 24. januarja so letele čez potok Plitvico poleg Varaždina četiri tice, katere je komaj dosegel strel iz puške. Jedna pa je bila vendar zadeta, in to je neka potapljavka, katero natoroznanci zovejo „Mengaser castor Bp.“ Ta redka tica dela svoje gnezdo v arktiskih krajih evropskih, azijskih in ameriških, a po zimi pride, držeč se rek, do srednje Nemčije, Šlezije, Češke in Gališke; samo v tako ostrej zimi, kakor je bila letošnja, ko je v Betlehemu sneg zapal, Rimljani ko so zmrzevali in so beneški kanali zamrzili, zaide ta tica tudi v naše južne kraje. Dotična potapljavka je ob razpetih perutih 8 dm. dolga, ima rdeči nogi, ozek, 5 cm. dolg na konci zakrivljen kljun; v njenem želodcu so našli drobne kámenčke in ribje kosti.

* (Nevaren potepuh.) H kmetu Petru Pavloviču v Našicah v djakovarskem okraju je prišel 3. m. m. neznani človek v družbi ženske. Nošnja in jezik sta kazala Magjara. Prosi kmeta, naj oba pelje v Osjek, kar kmet tudi stori, ko so se gledé voznine pogodili. Mej potom ponudi tujec kmetu svojo čutaro, naj pije iz nje in se okrepča. Komaj je pa Pavlovič jedenkrat potegnil iz čutare, uže se nezavesten zgrudi na vozi. Neznanec mu vzame torbo, v kateri je imel kmet 7 gld., vrže ga z voza v goščavo, ter se dalje odpelje. Baš tako se je zgodilo tudi kmetu Schmidtju iz Djakovara, ko je peljal nekega tujca in njegovo ženo v Osjek.

* (Nemška vojaška suknja.) Častnik End je stal 17. m. m. pred vojaškim okrajnim sodiščem v Würzburgu obtožen, da je 9. decembra 1879 v Metzi pri vajah jednega vojaka brcnil pod trebuh, da se je ta kar sesedel, potem pa je čeli oddelek vojakov zaprl v nezakurjeno sobo, da so se tam zopet vadili; dva vojaka, ki se pri tem nijsta še spotila, je še posebno trpinčil. End ko se je

zagovarjal, je dejal, da je s takim postopanjem hotel vojaško avtoriteto višjih utrditi. Obsojen je bil pa vendar na 4 mesece zapora v trdnjavi. Tudi v drugih armadah so taki surovci, ki ravnaajo z vojakom kot z živino.

* (Vrl jezdec.) Lajtenant v dragonskem polku na Lotrinskem, Spielberg po imeni, je, zahavši konja, tekkel za brzovlakom, v katerem se je vozil njega ritmajster, ki je bil premeščen v drug kraj. Sedem kilometrov daleč je dirjal jezdec z isto brzino kakor vlak, in v prihodnji železniški postaji se je še jedenkrat osobo poslovil pri bivšem svojem načelniku.

* (Umeteljni dijamanti.) V Londonu je iznašel Ballantine Hannay, ud londonske kemiške družbe, način po katerem dela umetelne dijamante. Njegovih dijamantov se ne teljne ogenj, tako kakor tudi pravim dijamantom nič ne škoduje, ter režejo z lehka oglašeni safir. Na ploči platinske razbeljeni zginejo kakor pravi dijamantje.

V. izkaz.

odborna za nabiranje darov stradaljočim Istranom:	
Nj. ekselence gospa Marija grofinja Auersperg iz Grada	10 gld. — kr.
Č. g. o. H. Novlan je izročil od g. vikarja Dolence in „Zgodnje Danice“ poslanih	83 „ 40 „
Slavno županstvo trga Mozirje je poslalo od posameznih mozirskih tržanov darovanih	45 „ 95 „
od g. župnika J. Kalina nabranih od goraje savinjske hranilnice v Mozirji	23 „ 74 „
in od narodne čitalnice v Mozirji	25 „ — „
Iz Središča je bilo poslano za 62 gld. 21 kr. nakupljenih 11 hektolitrov (834 kilo) koruze.	20 „ — „
G. župnik Kulavie iz St. Vida	20 „ — „
G. J. Karlon zbirko „Grazer Volksblatt“	37 „ — „
G. župnik Jarnej Jare iz Dola	15 „ — „
G. župnik Vovk iz Bazovice pri Trstu	15 „ — „
G. Orsič, bogoslovec v Gorici, zopet nabral	13 „ — „
Neimenovani iz Ljubljane po g. o. Felksu	16 „ — „
G. o. H. Novlan je izročil od g. vikarja Dolence nabranih	18 „ 20 „
Isti	11 „ — „
Neimenovan iz Čatoža	6 „ — „
G. vikar Dolence po g. Venedigu	9 „ — „
G. župnik Jožef Jeraj v Žavci	10 „ — „
G. Jan. Rezac s Češkega je poslal 1 paket stare obleke.	
Gospodična Helena Seljan iz Ljubljane	2 „ — „
G. o. Joahim Jereb nabral še	2 „ — „
Nj. presvitlost g. knezoškof Wirry iz Celovca	25 „ — „
Nj. presvitlost g. knezoškof Lavan-tinski Stepischnegg	20 „ — „
Iz Siska	110 „ 5 „
Čitalnica v Kastvi	30 „ — „
G. župnik Janez Dolinar v St. Janžu na Kranjskem je nabral in odp-slal 21 mernikov (9 vreč) fižola.	
Marija Bradetič iz Buzeta v Istri	1 „ — „
Neki Rakitljan iz Buzeta	— „ 20 „
Slavni odbor za stradaljoče Istrane v Zagrebu	300 „ — „
G. o. Hugo Novlan je izročil od g. Dolence poslanih	56 „ 20 „
G. dekan Ed. vitez Pollak in njega kaplani v Leskoveci	15 „ — „
Neimenovan	1 „ — „
G. dr. Anton Jare, prošt v Ljubljani, od katoliškega društva na Kranjskem	35 „ 72 „
G. dr. Lavoslav Gregorec, urednik „Slovenskega Gospodarja“	174 „ 41 „
G. župnik Supljina iz Berna še	2 „ — „
Slavno uredništvo „Slovenca“ po g. o. H. Novlanu	50 „ — „
G. opat iz Kosterneburga	10 „ — „
G. opat iz Kremsmünstra	10 „ — „
G. opat iz St. Florijana	5 „ — „
G. M. Vales, vikar v Oseku na Goriskem	2 „ 50 „
G. o. H. Novlan od g. Dolence in „Zgodnje Danice“ poslanih	129 „ 13 „
Isti	56 „ 80 „
G. Franc Matičič, kaplan v Sežani	5 „ — „
Vsled III. izkaza v „Slovenskem Narodu“ v gotovini	2918 „ 29 „

Vsega vkup . . . 4357 gld. 59 kr.
50 koev, 400 kilo kisle repe in zelja, 300 kilo krompirja, 4384 kilo žita, 455 kilo moke, 2020 kilo sočevja, 9 vreč fižola in 1 paket obleke.

Odbor se vsem p. n. dariteljem najsrčneje in najtopleje zahvaljuje, ter prosi daljnje podpore.

V Pazinu, dne 26. februarja 1880.

V imenu odbora za stradaljoče v Istri:
J. Berbuč, tajnik.